

DIRECTOR:

Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: invoială :: ::

Unitatea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Numărul 4 Lei.

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

In chestia sectelor

În legătură cu art. 24 (referitor la asociațiile religioase) din »Legea pentru regimul cultelor«, ministerul cultelor și artelor a publicat de curând o importantă decizie, care e bine să fie cunoscută și de cititorii acestui organ. — Ea cuprinde următoarele:

Art. 1. Este cu desăvârșire interzisă orice activitate a următoarelor asociațiuni religioase (secte): 1. Nazareni. 2. Asociația internațională a Studenților în Biblie (Mileniștii). 3. Adventiștii reformați. 4. Secerătorii. 5. Penticostaliștii. 6. Inocențiștii — întrucât doctrinele lor sunt de natură de a aduce atingere legilor și instituțiilor statului și practicile lor contravin ordinii publice.

Art. 2. Asociațiunile adventiste de ziua a șaptea și asociațiunile baptiste se vor bucura de toate drepturile și libertățile pe cari Constituția le acordă asociațiunilor în genere. În interesul ordinii publice asociațiunile amintite vor putea funcționa numai în condițiunile următoare:

a. Predicatorii, al căror nume va fi adus la cunoștința Ministerului Cultelor, iar de acesta, prin prefecturile respective, la cunoștința autorităților administrative locale, să fie cetățeni români, cari să se bucure de plenitudinea drepturilor civile și politice și nu au fost condamnați prin sentințe definitive pentru vre-o crimă sau delict.

b. Adunările religioase se vor ține numai în casele de rugăciuni destinate acestui scop și anunțate ca atari organelor administrative locale. Inchiderea caselor de rugăciuni din partea autorităților administrative și polițienești se va putea face numai în urma ordinului direct al ministerului de interne, după avizul Ministerului Cultelor.

c. Slujbele religioase, cari prin natură lor trebuiesc săvârșite în afară de casele de rugăciuni, se vor face cu observarea strictă a dispozițiilor legilor și regulamentelor pentru ordinea publică, evitându-se orice acte, cari ar putea aduce vre-o jignire cultelor recunoscute, sau ar constitui demonstrațiuni împotriva lor.

d. Asociațiunile religioase amintite sunt datoare a aduce la cunoștința Ministerului Cultelor orice ajutoare materiale primite direct sau indirect din străinătate. (Art. 9 al legii Cultelor).

e. Este strict interzis asociațiunilor religioase a primi sau înscrie printre membri lor persoanele cari au părăsit un cult recunoscut fără îndeplinirea formalităților prevăzute în art. 45 al legii pentru regimul general al Cultelor.

f. Congresul asociațiunilor amintite se va putea ține numai cu aprobarea Ministerului de Interne dată cu avizul prealabil al Ministerului Cultelor.

g. Asociațiunile baptiste din Transilvania și județele vecine vor funcționa, conform dispozițiilor art. 51 din legea pentru regimul general al Cultelor, în cadrele statutului aprobat cu decizia Nr. 1803, publicată în Mon. Of. din 19 Ian. 1928.

Art. 3. Toate dispozițiunile anterioare contrare acestei deciziuni sunt și rămân abrogate.

De-ale catehezei

— Câteva probleme pentru învățământul religios din viitor —
de A. C. ALBINUS

Marți, în 31 Iulie a. crt., Comisiunea catehetică a provinciei noastre bisericești și-a ținut în Blaj obișnuita ședință anuală cu delegați din toate eparhiile românești unite.

Din rapoartele citite în ședință, s'a putut constata că marea problemă a creșterii generațiilor tinere a făcut progrese simțitoare în cei zece ani din urmă. O muncă și mai stăruitoare și o dragoste și mai înfocată pentru tinerele vlăstare, vor avea darul de a înlătura din calea educației obstacolele și neajunsurile, totuși încă destul de însemnate.

Două sunt mai ales *obstacolele*, cari zădărnicesc, ori măcar împiedecă, stăruințele bisericii noastre relativ la învățământul religios.

Întâiul obstacol este *incuria noastră păcătoasă*. Mulți preoți nu-și fac datoria, iar ceice ar trebui să-i împinteneze la muncă, nu exercitează controlul atât de necesar pentru promovarea catehizației. Și această incurie trebuie înlăturată cu toate mijloacele, fie acelea cât de drastice, cu atât mai ales, că, azi, se ridică tot mai amenințător al doilea obstacol: *tendința ateistă de a laiciza învățământul moral din țara noastră*.

Se pare că bunăvoința ministrului instrucțiunii, d. Dr. C. Anghelescu, este contrabalansată de o clică de ateii din jurul lui care, în mod sistematic, lucrează la nimicirea învățământului religios. Întâia lovitură s'a dat învățământului religios din școlile primare, când, în lege, au fost declarați cateheți oficiali învățătorii (preoții *pot* să catehizeze). A doua lovitură s'a dat prin reducerea orelor de religie la școlile normale. A treia lovitură e recentă: fără să se țină seama de spiritul legii, de dorința unanimă a tuturor bisericilor din țară și a Patriarhului Regent însuși, s'a redus numărul orelor de religie și în învățământul secundar. În schimb, s'a introdus, de fiecare clasă, câte o oră de morală laică.

Pentru viitor va fi nevoie să se facă îngrijire de *un control stăruitor și serios* față de cei ce predau religia la școlile de toate gradele. Celor neglijenți să li-se aplice sancțiuni severe. Sânguința celor buni să fie relevată. Altfel, puși într-o categorie cei răi cu cei buni, acești din urmă, cu vremea, își vor pierde răvna. Pentru a spori șansele de reușită a controlului învățământului religios, n'ar strica poate să se propună Onoratului Minister al Instrucțiunii sistemizarea, după eparhii, a unor posturi bugetate de inspectori pentru învățământul religios greco-catolic, cari să aibă exclusivă datorie de a îndruma și controla

învățământul religios dela școlile de toate gradele de pe teritoriul provinciei noastre bisericești. Aceasta cu atât mai ales, că și Sfântul Sinod din București, în sesiunea din urmă, a luat hotărâre la fel.

Ce privește personalul didactic, legea nouă a învățământului secundar prevede categoric, că, de aci înainte, *profesorii de religie vor trebui să aibă licență sau doctorat în teologie*, și numai după aceea vor putea fi supuși la examen de capacitate. Un cuvânt mai mult, ca episcopatul nostru să urgiteze rezolvirea chestiunii licenței.

Cu privire la *examenul de capacitate*, vor trebui noui intervenții pentru instituirea unei comisii care va examina pe profesorii greco-catolici. Căci e de neiertat, ca în țara românească cultul național unit să aibă mai puține drepturi decât cultul mozaic. Acum decurând, s'a instituit la ministerul cultelor o comisie pentru examinarea rabinilor, având examinatori pentru materiile religioase, cum e și natural, numai Evrei.

În fine, *chestia orarului nu poate fi socotită închisă*. Stăpânit de cel mai cald și cel mai curat patriotism, episcopatul nostru va trebui să facă front unic — alături de biserica națională soră și de celelalte biserici creștine și mai ales alături de biserica ortodoxă din Ardeal —, față de lovitura nouă ce s'a dat învățământului religios din școlile secundare. Acum e momentul să reinvie vremile de muncă și de luptă comună a celor două biserici naționale. Alături de frații ortodocși, ca pe vremea lui Bob și Adamovici, Lemeni și Moga și Șaguna, dacă se va putea; dacă nu, și singur episcopatul nostru va trebui să depună în mâna președintelui consiliului de miniștri și chiar la picioarele tronului, doleanțele bisericii noastre.

Biserica noastră, urmând firul tradițiilor seculare, se străduiește de zece ani de zile să lege sufletul poporului de dincoace de Carpați cu legăturile indestructibile ale dragostei, cu țara mamă. Și, dacă tendința ateistă, manifestată în atâtea rânduri în politica școlară nu va fi înfrântă, primejduiește coeziunea sufletească a poporului. Se subsapă temeliiile patriei.

Strigătul de alarmă al bisericii noastre nu poate să nu trezească conștiințele celor ce dețin puterea statului.

În jurul asasinării președintelui republicii mexicane. Acuza perfidă, că asasinul generalului Obregon, noul președinte al Mexicului, ar fi lucrat sub influința catolicismului pri-

gonit în acea țară, a provocat în cercurile Vaticanului protestele cele mai hotărâte. Oameni, cari știu să păzească legea creștină cu tăria martirilor, cari știu să meargă în exil, ori să înfunde temnițele și chiar să moară, mai bucuroși decât să calce poruncile Domnului, nu sporesc numărul asasinilor și nu pun la cale atentate, cari tot nu pot să le creeze o soartă mai bună.

Altele au fost deci sforile cari au stins viața celui ce avea să ia moștenirea lui Calles și »L'Osservatore Romano« își dă mai nou toată silița să lămurească cât mai amănunțit dedesubturile acestei crime, care în Mexico nu este prima și probabil nici ultima. Tot așa a murit, sub mână de asasin, la 1913, președintele Madero, iar peste 7 ani, la 1920, președintele Carranza, asasinat chiar la îndemnul nenorocitului Obregon, sortit să-i urmeze cărarea. Tot așa va sfârși probabil și nebunul de Calles, pentru că acești președinți mexicani supun nenorocita lor țară la o tiranie brutală și cu totul insuportabilă. Cunoscutele legi ale acestora, legi de o prostească ferocitate anticlericală au deslănțuit la acest popor pasiuni de o violență fără păreche, cari pot să-i provoace pierirea. Obregon a fost asasinat de un om instruit, mexican de bună familie, care răzbună asupra lui martiriul impus miilor de victime ale teroarei roșii din August 1926.

Calles poate deci să mintă cât va vrea pe contul omorătorului lui Obregon și legăția sa din Paris poate încerca să încurce presa mondială, dar adevărul sfârșește prin a ieși la lumină și perfidia acestei înscenări va scădea în fața lumii civilizate și mai mult prestigiu și până acum destul de scăldat al șefului acestei nenorocite republici americane.

Din regulamentul referitor la treceri. Revenind, conform promisiunii, asupra normelor referitoare la treceri publicate în Nr. 149 dela 10 Iulie c. a »Monitorului Oficial«, reținem din ele următoarele:

Trecerile prevăzute în art. 44 și 45 ale legii cultelor se pot face între așa numitele culte istorice înșirate în lege la art. 21, dar în Ardeal (!) se poate face trecerea și la confesiunea baptistă. Un cult poate fi părăsit și

fără a se adopta alt cult; se admite deci aconfesionalismul. Trecerile se pot face după împlinirea anilor 18 ai vieții; în etate mai tină se admite numai pentru femeile măritate. Acestea pot face trecerea și fără învoirea bărbatului.

Trecerile trebuie să se facă individual, neadmițându-se treceri colective. Ele se anunță, în prezența alor 2 martori majori, numai la ofițerul stării civile al domiciliului, care ia despre această intenție proces verbal, pe care e dator să-l transpună, în timp de 8, zile reprezentantului cultului dela care se face trecerea. Anunțarea trecerii se poate face și prin o declarație autenticată de tribunal, ori (în Ardeal) de notarul public. Dacă în 30 de zile dela data anunțării reprezentantului cultului dela care se face trecerea, nu s'a revenit asupra intenției de a trece, trecerea se socotește deplin drept și ofițerul stării civile anunță despre aceasta ambele culte interesate. Trecerea definitivă se înregistrează pe toate actele civile ale celui în chestiune. Revenirea asupra intenției de a trece, trebuie să se facă tot în fața alor 2 martori, ori prin declarație autenticată, și ofițerul stării civile e dator să anunțe și despre aceasta pe reprezentantul cultului dela care se intenționa trecerea.

Până la 18 ani, copiii urmează după sex pe părintele trecut la alt cult și dacă noul cult este cultul comun al soților de căsătorie, toți copiii sub 18 ani sunt a se înscrie acestui cult.

Norme ministeriale pentru religia copiilor. Deodată cu instrucțiunile referitoare la treceri, ministerul cultelor și al justiției au publicat normele de aplicare a legii și pentru religia copiilor (art. 47—9).

Ele sunt următoarele:

Copiii născuți din părinți aparținători aceluiaș cult urmează religia părinților. În caz contrar, religia copiilor o determină tatăl, având dreptul să-i înscrie ori pe religia sa, ori pe aceea a mamei. Lucrul acesta trebuie să se facă deodată cu anunțarea nașterii copilului. Dacă la nașterea copilului, tatăl nu mai trăiește, dreptul de a fixa religia celui născut revine mamei.

Copiii nelegiuți urmează religia mamei neavând tatăl nelegiuit dreptul de a cere ca copilul să fie înscris în religia lui nici în cazul când ar recunoaște paternitatea. Copiii adoptați sub 18 ani urmează religia adoptantului; când părinții adoptanți n'ar fi de acelaș cult, copiii adoptați pot urma după sex religia acestora. Adopțiunea se face în fața ofițerului stării civile și eventualele treceri întâmplătoare cu altă ocazie, acesta este dator a le anuța reprezentanților cultelor interesate.

Copiii găsiți, a căror religie nu se poate erua, vor urma religia ortodoxă, dacă se internează în ospiciile de stat, iar dacă acestea sunt județene ori comunale, urmează religia majorității acestora. În ospiciile susținute de confesiuni vor fi crescuți în religia respectivei confesii.

O altă dispoziție privește reversalele, hotărând nulitatea lor nu numai după data promulgării legii (22 Aprilie c.), ci și a celor anterioare acestei promulgări. Or, lucrul acesta, lipsit de orice temei legal, este profund gravaminos și suntem siguri, că autoritățile noastre bisericești vor ști să intervină cu rezultat pentru înălturarea lui.

Preotul și cooperativele

S'a spus în repezite rânduri că preotul n'are ce căuta în cooperatie sau cel puțin nu în măsura, în care unii preoți au îmbrățișat această idee și căutau a o înfăptui în cercurile de activitate. Astfel dl. Nichifor Crainic, în ziarul »Curentul«, nu vede cu ochi buni pe preot în fruntea băncilor populare, fiindcă Spiru Haret, inițiatorul cooperatiei la noi ținte prin ele numai partea materială nu și cea ideală și-i trebuia muncitorii devotați fără să-i frământă ridicarea sau micșorarea muncitorilor și cât mai puțin înăltirea prestigiului preoțesc fiind un declarat dușman al bisericii. Dl. Dum Neda, în ziarul »Unirea«, încă vede în felul preotului în cooperatie, căci îi răpește timpul dela celelalte îndatoriri strict preoțești. Adevărat, că preotului căruia îi permit împrejurările nu-i deneagă orice amestec în chestiunile materiale ale credincioșilor. Au fost chiar sinoade

Folța »Unirii«

In »Lazaretul Strahov«

Dintr'o cuvântare spusă la »Astra« din Sibiu în cinstea abatelui Zavoral*)

de Dr. Horia P. Petrescu

... Sunt ceasurile 10, înainte de masă. Medicul din lazaret se pregătește tocmai, cu »surorile«, cu călugărițele Ordinului Borromeu, să treacă în antretul și în sala cea mare, odinioară sală de reprezentații de diletanți și de dans, sub supravegherea vigilantă a unei societăți creștine. Bolnavii așteaptă »vizita«. Cehi, germani, italieni, maghiari, croați, bosniaci, dar mai cu seamă români. S'a dat un ordin circular, în toate spitalele din Praga, ca bolnavii români, cari nu sunt grav bolnavi, cari n'au lipsă de operații complicate, să fie trimiși în »Lazaretul Strahov« de pe Hradșin.

Pe când »Sora Servatia«, iubirea fără de seamă intrupată, ea, liniștită, cu surâsul

*) Dl. Dr. Horia Petra-Petrescu a avut buna inspirație de-a scoate în broșură vorbirea adresată, la 15 Maiu c. în numele »Astrei«, abatelui M. Zavoral. Cinstind într'ansa după cuviință pe acest mare prieten al neamului nostru, ea ne face și nouă cinste deosebită. De aceea reținem aici partea mult grăitoare care căută să zugrăvească apostolia creștinească și românească a Monseniorului Zavoral în lazaretul mănăstirii sale de pe Hradșin. N. R.

întremător pe buze, cu mâna-i pansament și ea, scoate sculele de tăiat și le desinfectează; pe când »Sora Lucaria« desface, plină de blândete, legătura dela capul rănit cu bolovanii Karstului sau piciorul, numai o rană, sfârticat de o granată — se aude cum se apropie cu pași repezi starețul mănăstirii, în haina-i albă, cum îi este și cugetul, cu salutul în toate limbile: »Bună ziua la toți!«

Și se oprește starețul la căpătâiul fiecărui pacient, îi pune mâna, domol, pe frunte, îl întreabă cum a dormit, îl întreabă cum se simte, știricește dacă are vreo dorință, în lazaret, sau la ai săi, acasă — și interpretul român*), comandat în lazaret, ca să dea mână de ajutor medicului, surorilor, oferind mai cu seamă nutremânt sufletesc, în zilele și nopțile lungi de veghe, însemnează dorințele.

Incepe curățirea rănilor, desinfectarea lor, legarea lor. Curge sânge închiegat și ochiul, învâțat să privească numai frumosul, se îngrozește, iar pacientul mușcă 'n buze de durere și scoate câte ungeamăt. »Măria Sa« îi apucă capul și-l mângăie, în timp ce rana se taie, aduce vorba de altceva, se gândește chiar să și glumească și povestește o snoavă din »Traista lui Moș Stoica« de »Sandu Pungă Goală, dascăl și fecior de popă« (care nu e altul decât iubitul Andrei Bârseanu, care trimite cărți înviorătoare dela »Astra« sibiană).

*) Pe cât știm, acest interpret a fost chiar autorul acestei duloase aprecieri. N. R.

... Ora 5, după masă. Aceiași pași mărunți, aceeași față, care se silește îndeuna să fie veselă, chiar și când știrile aflate sunt triste, acelaș »Bună ziua la toți!«, dar acum se bucură, în special, soldații români de o deosebită atenție. Pe lângă patul unuia, care e ținut locului sau la masa cea lungă, de mâncare, se adună toți români. »Maria Sa« stă în fruntea mării sau într'un scaun cu răzimiră, lângă patul unui bolnav, călugărițel și aduc lucrul de mână, câte un gherghel, câte o rufă la reparat, câte o tunică soldătescă, bolnavă și ea, interpretul, »Instructorul« se așează și el cu cei dormier de a asculta câte ceva ce te silește să uiți durerile zilei — și începe una din »șezătorile românești de pe Muntele Sionul«. Povestii minunate, adunate de Ispirescu, de Stăncescu, de Slavici, de Creangă, de Eminescu, amintirile lui Creangă, Sorcoveniile lui Onițiu, poeziile lui Coșbuc, Iosif, Goga, povestirile din viața românească dela țară, de Slavici, Pop-Reteganul, Agârbiceanu și multe altele.

Din când în când sosește un oaspete drag tuturor, bătrânul, vecinic tinărul Ioan Urban Iarnik, cel ce alerga din spital în spital și vorbea cu soldații români, cel ce tipărise o broșură pentru surorile de caritate străine, ca să se poată înțelege cu Români. Ce limbă românească ne era dat să auzim, ce răsădit, de a lui Rabelais, ce simplitate sfântă la acest Philemon, care-și avea pe Baucis a săi. Și șezătorile acestea prindeau chiag to

protopopești, cu cari s'a spus verde, că preotul mare ce căuta în cooperare.

Oare chiar așa să fie? Scade oare vaza preotului, care — nu grăim de indivizii, cari din cooperație urmăresc partea pur materială, îndeosebi a lor proprie —, își îndrăgă pe credincioși la crearea a tot felul de asociații, cari pot ridica starea lui materială și culturală? Hotărît: nu! Un preot poate rămânea la aceeași înălțime morală, cu toată zdroaba ce ar depune nu numai la înființarea, ci și la conducerea fie a băncilor populare fie a cooperativelor, iată de ce. Nu toți preoții au fii contemplative de-a petrece ziua-noaptea în rugăciuni, meditații sau răsfoirea literaturilor străine. Mulți au cunosc limbă, alții n'au pe ce-și cumpăra astfel de cărți. Mulți se plictisesc peste săptămână, dacă n'au grijă familiare deosebite și atunci își caută alte distrații, mai puțin potrivite. Ce să-și facă bietul preot iubitor de muncă săptămână întreagă, când credincioșii lui sunt la câmp și nu-i vede decât seara? Să nu știe cum să-i treacă vremea?! —

Luați de pildă un preot bun, care și-a împlinit cu plăcere datorința de catihet, își face serviciul divin cu conștiința cea mai curată și se frământa și în lunile de vară cu credincioșii săi. Li sunt dragi, când îi vede des de dimineață cu sapele sau coasele în spate, strecurându-se cete-cete din căsuțele umile, păzite de câte-un moșneag sau încuind în lăuntru pe micii copilași, cari dorm încă. Li privește cu ochi de părinte pe toți și'n urma lor rămâne gânditor: care ce se va alege din truda lor până la sfârșit! Ca preot se roagă „pentru bună liniștea aerului și pentru înmulțirea rondelor pământului” și Dumnezeu, aculțând rugăciunea smerită, prisosește daturile și dă belșug de roadă. Bieții oameni nu au destule cuvinte de mulțumită către Dumnezeu și în bucuria lor croiesc planuri mai mari, de împlinit după ce vor scăpa de datorii. Dar toamna se numără bobocii. Când merge țărănul nostru să mai vândă câte ceva, să mai scape de celea necazuri, constată cu durere, că socola de acasă nu se potrivește cu cea din târg. Nu poate vinde nimic cu

mai mult, încât li s'a dus vestea și poveștea.

Primăvara, vara și toamna se ținea în grădina și curtea mănăstirii, și multe sute și sute de ceasuri au fost folosite astfel, mult mai bine decât cu joc de cărți sau cu o toropeală fără de pic de sămânță de bun simț.

... În fosta sală de teatru și de petreceri, între 11 și 12. Instructorul învață pe elevi să scrie și să citească. Mâini muncite, dela coarnezle plugului, degete bătătorite se îndeletnicesc cu az, buche, vede, ca să poată trimite, cum spun bănașenii „cartie dă departie” la ei lor acasă.

... Iarăș un transport de răniți de pe câmpurile de luptă. Li așteptăm cu inima încleștată, fiindcă ochii duși în fundul capului, picioarele ologite, respirațiile reținute, fețele pământii nu sunt chiermate să-și întrezeze sufletul. Și ochii aceia iscoditori, cari întrebau, la început: „Da pe-a cui mână am încăput?!” Și tați de familie, acasa cu câte 6—7—8 copii, cu gospodăriile lăsate ca vai de ele, cu mite de kilometri în spinare —, figuri ca românul amant al pictorului Aibescu, din „Muzeul Astrei” noastre!

Ar trebui să ai talentul unui Dante, să redai atmosfera din transporturile acestea de răniți, de pe la Ivangorod, de pe la Doberdo, de pe la Ierusalim chiar.

Bucuria răniților când dădeau de vorba drăgostoasă, de patul curat, de îngrijirea părintească și de masa! Se înviorau frunțile, se

preț. Trebuie să-și prădeze truda pe preț de batjocură.

Când i-se jeluie credincioșii de puținul preț ce se pune pe roadele ostinelor atât de mari, ce să le răspundă părintele lor sufletească?! Da, îi va mângăia cu vorbele dreptului Iov; dar atâta nu-i destul. Nici credincioșii lui nu se simt destul de mângăiați. Va trebui să le dea pe lângă vorbe și sfaturi, arătându-le cum își pot valoriza mai bine produsele, îndemnându-i la asociații, cari le pot promova în interesele lor materiale și grijind ca totodată aceste asociații să fie și localuri de întărire și înălțare sufletească.

O bancă populară pusă la cale de preot pentru cruțări pentru acordarea de împrumuturi cu procente reduse în caz de nevoie, înființarea unei case de cetire din venitul modest al băncii, și altele, câte răsar pe urma unei activități caminți, servește și lauda lui Dumnezeu și binle păstorilor. Iată, că preotul nostru are ce lucra peste săptămână, nu se va plictisi și va avea și variație între munca spirituală și cea corporală! Că apoi cooperația îi poate abate și chiar pe unii îi răpesc prea mult dela îndatoririle spirituale, e adevărat, dar mai bine să-și găsească cineva refugiu în cooperare, decât să fie stăpânit de alte patimi.

Ora et labora. Nu s'a spus, ce fel de lucru să se lucreze. Pocății noștri oare nu prin tot felul de asociații sunt prin și în mrețele străinilor?! Poporul român va putea stăpâni țara numai prin asociațiile, cari îi vor promova și starea materială, cari povețe, pe lângă învățător, preotul e dator să i-le dea, căci lui i-s'a propus sociologia în seminar, iar pe viitor și'n licee se va propune în măsură mai mare.

Înainte, deci, la muncă pe terenul cooperației, cu încredere în Dumnezeu și cu dragoste față de poporul nostru năcăjit.

Leonte Opreș

Citiți și răspândiți: „UNIREA”

limpezeau căutăturile ochilor, respirau piepturile ceva mai ușurat.

Dacă a fost așa în „Lazaretul Strahov” — partea leului a avut-o starețul, „Măria Sa”.

Partea „leului”? Dar tocmai cruzimea a lipsit aici cu desăvârșire! Medicina sufletească a fost blândețea, blândețea, cea crucificată de oameni, și în decursul războiului și după el! Blândețea, care la „Măria Sa” este un „Sesam deschide-te!” miraculos, ajuns și în blazonul Său bisericesc, sub dictonul latin „Caritas omnia vincit!” (Caritatea învinge toate.)

Cu blândețea, cu vorba bună, cu îndemnul spre tot ce este nobil a căutat „Măria Sa” să ridice sufletele din mijlocul prăpădului ce se deslănțise cu toată furia peste capul omenirii.

Când se revolta „instructorul”, câte odată, de fără de legile îndurate de ai săi, când cetea, îndurerat, pe ascuns, dările de seamă din parlamentul austriac (Thalerhof!), când arunca, plin de dispreț cărți, cari întăritau și mai mult sufletele bieților muncitori, musculițe de o zi, când îi clocotea sufletul de durere, că nu poate pedepsi pe câte o brută șovinistă ce amenința, în glumă și în serios, pe bieții tați de familie, cu spânzurătoarea, arătându-le funia la gât, de vor „simula” — Abatele, „Măria Sa”, ducea degetul arătător la gură și potolea răscala sufletească cu câte un „Deus providebit, vigilandum tamen!” (Dumnezeu se va îngriji, totuși să veghem!)...

Știri mărunte

Personale. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe pâr. Ioan Barna paroh la Tăuni, iar pe pâr. Ioan Budescu l-a dimis în eparhia Gherlei.

Tot mai este puțină nădejde. Gazetele anunță că la Casa școalelor din București s'au întrunit săptămâna trecută membri consiliului general al instrucției pentru a examina lucrările comisiunilor restrânse însărcinate cu redactarea programelor analitice ale noului liceu. Hotăriri definitive s'au luat cu acest prilej numai pentru primele două clase ale cursului inferior, rămânând că programa clasei a treia și a întreg cursului superior să se întocmească numai prin Octombrie, putând fi deci pusă în aplicare numai începând cu anul 1929. Pentru proximiul an școlar, materiile se vor preda în cursul superior tot după programa de până acum, menținându-se deci și numărul de ore care a fost în trecut. Iar până la anul nu-i eschis să se poată obține o revenire asupra gândului de a reduce, într'un chip atât de supărător, cele două ore dela materia religiei.

Locale. Luni, la Schimbarea la față, va predica în catedrală Reverendul Gregorin Tecșa, contabil arhidiecezan, iar Dumineca viitoare, a zecea după Rusalii, pâr. Ioan Băgăian, profesor la liceul de băieți.

— Măine seară se aranjează în saloanele »Otelului central« o petrecere dansantă a tinerimii intelectuale din Blaj, destinând venitul curat pentru reînființarea »Clubului sportiv«. Inițiatorii au uitat, se pare, că suntem în postul Sântă-Măriei, iar dacă au fixat acest termin cu bună știință, ar merita ca publicul, care știm că n'a aruncat încă peste bord legile bisericii, să le dea lecția cuvenită prin abținerea care se impune. Dacă undeva, apoi desigur aici în Blaj s'ar cădea să nu se aducă bisericii și poruncilor ei sfidări de această natură.

Spre congresul euharistic din Sydney. După cum se știe, proximiul congres euharistic internațional (al 29-lea) va avea loc anul acesta la începutul lui Septembrie în Sydney, capitala Australiei. La acest congres sf. Părinte al Romei va fi reprezentat prin Cardinalul Ceretti, care s'a imbarcat — împreună cu întregă suita de onoare — încă Dumineca trecută pe pirosciful englez »Orama«. La Sydney se va ajunge la 30 August, iar congresul va decurge în zilele de 4—9 Septembrie, când se va încheie cu o grandioasă procesiune euharistică, pe care sectele protestante din Australia au încercat înzadar s'o împiedece. La congres vor participa din toată lumea catolică. Cea mai numeroasă asistență din afară o va însă desigur America, unde se fac mari pregătiri pentru asigurarea bunei reușite a acestei manifestări de viață a catolicismului.

Detășare. La cerere anunțăm cu plăcere, ca d. Laurean Moldovan, director în Ministerul de industrie și comerț a fost detașat, prin decizia ministerială Nr. 49116 din 1928, în interes de serviciu, în aceeași calitate, la Institutul geologic.

O faptă bună. La Mănăstirea Strâmba (arhidieceză), unde an de an se fac peregrinări la sărbătoarea Adormirii Maicei Domnului, Ana Mina n. Reu cu ajutorul soțului său Ioan Gherman, învățător director la școala primară din Poptelec, au ridicat — ca omagiu și mulțumită Preacuratei Fecioarei Maria, că i-a protejat în cursul războiului și îndeosebi pe dna în cursul unei grele operații — un altar campestru în valoare de 30,000 Lei. Altarul e construit din brad bine lucrat și acoperit cu eternit. — Nobila faptă a acestei fruntașe familii de învățător merită recunoștința bisericii și lauda tuturor.

† Pâr. Iuliu P. Crațnic, paroh în Urisiul de jos (arhidieceză), s'a stins la 29 Iulie c. în anul 66 al vieții și 39 al preoției sale cinșite. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii“

C. Orăștie. Foarte adevărat ce ne scrieți. Atitudinea ostilă, pe care o au Croații față de noul guvern alui Korosec, un preot catolic al Slovenilor, e cea mai bună dovadă, că neajunsurile politice din Iugoslavia nu au ca principal mobil diferența religioasă dintre Sârbii ortodocși și Croații catolici. Asupra acestui moment n'ar strica să atrageți și atenția păr. Moța dela »Libertatea«.

Dr. B. Cluj. Iată ce scrie, în chestia propunerii făcute — în sesiunea din urmă a Sf. Sinod — din partea Preasfințitului Nicolae dela Dvoastră, referitor la introducerea muzicii în biserică, publicația »Dumineca ortodoxă« (Nr. 49—50 din anul curent) dela București: »Nu fiți îngrijați, că nu veți auzi vioara sau orga în biserică noastră ortodoxă. Am citit, prin gazete, acea idee năstrușnică, că s'a făcut vre-o propunere pentru aceasta. Câte năzbătii și idei greșite nu se citesc în gazete. Cei ce propun și scriu asemenea lucruri, rătăcesc, necunoscând scripturile. Și noi adaogăm, că aceștia nu-și cunosc credința ortodoxă și nu știu s'o prețuiască. La noi, în biserică ortodoxă, este admisă numai cântarea cu vocea... Nu toate muștele fac miere, așa: nu tot cei trăsnește unuia sau altuia prin cap, este ortodox... Și autorul acestei drăgălașe aprecieri, promite să revină asupra chestiunii, cu argumente din »învățătura și tradiția ortodoxă«. Le așteptăm cu interes și vom vedea cum va ști »Renașterea« clujană să apere părerea arhierului său.

F. Negura. Concursul privește numai Academia de teologie, fiindcă, pe cât știm, »Cursul pregător« nu va mai avea anul viitor elevi noi decât poate în chip și pentru motive cu totul excepționale, dar așa ca cei ce s'ar primi ar fi să urmeze lecțiile cu cei de pe anul al doilea. Cei ce totuși ar cere, vor trebui să-și sprijinească petițiile tot cu actele menționate în concursul pentru Academie. În ce privește, în sfârșit, prezentarea concurenților la Blaj pe ziua de 18 August, ne-am interesat anume la rectoratul seminarial și ni-s'a spus, că primirea se vor face în baza certificatului medical care inomin trebuie alăturat la petiție și că numai cei primiți vor fi apoi îndrumați să se prezinte și medicului arhidiecezan, al cărui aviz favorabil va face primirea definitivă. Așa fiind, e numai firesc că concurenții posedând certificatul medical dela medicul nostru arhidiecezan, să fie declarați dela un început — fără nici o altă vizită — primiți definitiv.

M. Turda. Nu mai publicăm toate amănuntele concursului pentru teologie, fiindcă pe când veți avea acest număr va fi sosit la Oficiul parohial și cercularul, cam întârziat, care le cuprinde. Ținem totuși să vă atragem atenția asupra declarației ce se cere dela părinți, întrucât aceasta trebuie să întrunească de acum anume condiții formale în plus, și angajează la restituirea cheltuielilor și în cazul, când absolventul nu s'ar hirotoni în timp de 3 ani dela terminarea studiilor sale.

P. Ighișul nou. Abonamentul plătit pentru parohia Ațel s'a transpus în contul parohiei Ighișul nou. Vă rugăm binevoii a insista să se achite abonamentul pe anul curent și dela Ațel.

S. Sânmărgăhita. Chităm primirea sumei de Lei 200, abonament pe anul curent.

Ș. Surdești. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

P. Lăpuș. Am primit abonamentul pe anul curent.

Internatul școlilor secundare gr.-cat. rom. de fete din Blaj.

Concurs de primire

În baza deciziei P. Ven. Consistor arhiepiscopesc din Blaj, nr. 4200/928, se publică **Concurs de primire în Internatul școlilor secundare gr.-cat. române de fete din Blaj** (Liceu, Școala Normală și Curs primar) **cu terminul de 10 August 1928**, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Taxa de întreținere pe întreg anul școlar 1928/9 face Lei 15.000—plus Lei 500, taxă de instalare.

Această taxă se va plăti în patru rate și anume: Lei 4500+500 cu ocaziunea înscrierii, Lei 4500 la 1 Decembrie 1928, Lei 3000 la 1 Februarie 1929 și Lei 3000 la 1 Aprilie 1929.

Pentru cheltuielile particulare (material de scris, lucru manual, desemn, repararea ghetelor, e consult, ca fiecare elevă să depună cu ocaziunea înscrierii o sumă de 1700—1800 Lei. Acești bani se vor administra de Direcțiunea Internatului, dându-se seamă individual despre cheltuielile făcute. Elevelor li-e interzis să aibă bani la sine, bani aflați la eleve se confiscă.

2. Elevele vor aduce cu sine următoarele efecte: 1 saltea (lungă 1.80 m. lată 0.90 m.), 1 pernă, 1 plapomă de lână, 1 plapomă de vară, schimb dublu pentru pat, 1 cuvertură albă p. pat, 4 cămăși de zi, 4 cămăși de noapte, 12

batiste, 3 fuste de pichet și 3 de vară, 4 perechi indispensabile, două șorțuri de clott cu mâneci, 2 perechi ghețe de piele, 1 pereche pantofi, 1 pereche galoși, 1 costum de baie, 1 halat larg pentru dormitor, 1 palton de iarnă, 1 jachetă, 1 broboadă de lână, 2 perechi mănuși, 4 ștergare și un ștergar pentru bucătărie (care rămâne Internatului), perii de ghețe, 1 casetă complet aranjată pentru toaletă (cu săpun, perie și prafuri de dinți), 1 cutie cu ace de cusut, de siguranță, ață de cârpit ciorapi, albă și neagră. În loc de pardesiu, e de lipsă pelerină neagră, care se va face, după îndrumările date de Institut, sau eventual, se va confecționa chiar la Institut.

Deodată cu rezoluția de primire i-se va trimite fiecărei eleve un număr. Acest număr va fi cusut la loc bine vizibil, pe toate lucrurile ce le aduce cu sine respectiva elevă. Pentru obiectele neenumerizate, ori cari nu sunt cuprinse în prospect, Direcțiunea Institutului nu ia răspundere. Fiecare, bucată de rufă, va fi marcată așa, că, împăturată fiind, să fie numărul bine vizibil. Nu-i voie se aducă elevele cu sine cărți, romane reviste, broșuri decât cele prescrise în programa școlii, nici metode de pian și vioară afară de cele prescrise de profesor. Aflaște astfel de cărți la eleve se vor confiscă, precum și pudra, alifia, parfum etc.

3. Ținem să amintim, că **Internatul este provădat cu instalație de încălzire centrală, conductă de apă, baie comună, infirmerie, dormitoare și sale de si**, toate în condițiile cele mai igienice, și că nu numai conducerea și supravegherea, dar întreg serviciul din internat este îndeplinit numai de membrele Congregației de Surori.

4. În Internat se poate lua instrucție de pian, **ore și exercițiu**, despre al cărui rezultat la finea anului școlar se va da examen în Internat. Cursurile de pian se pot face după dorință, în următoarele condițiuni a) instrucție de 1/2 oră tot la 2 zile cu exercițiu zilnic de o oră cu taxă de 4500 Lei pe an.

b) Instrucție de 1/4 de oră tot a 2-a zi cu exercițiu zilnic de 1/2 oră cu taxă de 3500 Lei pe an, care sumă se achită la înscriere.

5. Spre orientare comunicăm aici câteva puncte din Regulamentul intern al Internatului: Elevele sunt datoare necondiționat și fără nici o excepție să observe orarul zilnic și ordinea internă a Institutului.

Fete logodite nu pot fi eleve ale Internatului.

Elevelor le este cu desăvârșire interzis să poarte haine cu mâneci scurte, decoltate ori scurte: le este asemenea interzis să-și taie părul, cu excepția elevelor din clasa I—IV, fiind toate elevele datoare să-și poarte părul simplu, potrivit unei eleve de școală.

Corespondența elevelor va fi rigoros controlată. Ele vor scrie regulat părinților în fiecare săptămână odată. Corespondența de prisos cu prietene și cunoscute e interzisă, asemenea e interzisă și se pedepsește cu eliminare din Internat orice corespondență secretă, respectiv expediată fără știrea superiorității.

Cercetarea elevelor în Internat se poate face de două ori pe săptămână, Joia, între orele 14—16 și Dumineca, între orele 14—17, însă numai din partea părinților și a persoanelor admise de Direcțiune.

Elevele, cari doresc să petreacă vacanța de Crăciun și de Paști în familie, nu pot pleca din Internat decât însoțite de părinți, ori de o persoană imputernicită din partea părinților prin scrisoare adresată Direcțiunii Internatului. Altfel eleva va fi însoțită în călătorie de o persoană de încredere a Internatului, pe spesele părinților.

6. Cererile de primire se vor adresa trimite Veneratului Consistor arhiepiscopesc din Blaj. În cerere părinții vor declara, că cunosc și că vor observa toate condițiile mai sus. La cerere se va alătura carte de botez, certificat școlar, certificat medical și **aplic provădat cu adresa exactă și cu marș postală convenită pentru trimiterea recomandat a rezoluției.**

Se primesc în Internat și copile de clasă **sele primare.**

Blaj, la 21 Iulie 1928.

3 4 (333)

Direcțiunea

Concurs

pentru ocuparea postului de învățător sau învățătoare la secția română a școlii Societății „Petroșeni“ în Aninoasa, poșta Petroșeni.

Salariul ca la Stat plus: locuință, iluminat, încălzit gratuit și o indemnizație de alimente dela 800 lei.

Cererile de angajare se vor înainta: **Direcțiunea Minelor, Petroșeni**, jud. Hunedoara.

511 (3—3)

MOTTO :

Cumpărarea unui pian este o chestiune de încredere

Cea mai mare garanție pentru aceasta este eminentul renume al firmei

I. TRISKA

existentă de 58 ani

ca singurul și cel mai mare magazin de specialitate în Ardeal. — Reprezentanta generală a marcei mondiale:

F Ö R S T E R

PIANE

Se pot cumpăra și pe lângă condițiuni de plată în rate mai lungi

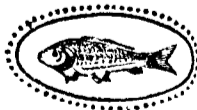
CLUJ, Strada Șaguna Nr. 14. Telefon 9. 5—1:

Mărfuri de oțel Solingen

Tacâmuri, briciuri de ras, bricege, foarfece etc de prima calitate oțel și lucrare, expediate cu 17—? prețurile originale ale fabricii.

M. MEIXNER
CLUJ, Str. Samuil Micu 4

Cataloge se trimit, la cerere, gratis și franco.

Recomandăm următoarele comenzi de probă:

- 1 briciu de ras Solingen, ascutit cel mai fin Lei 160
- 1 briceag elegant pentru dâni, cu 2 cuțite, cu toc de sidex Lei 110
- 1 foarfecă fină nichelată, lungă de 15 cm. Lei 95

Toată garnitura se trimite franco